

Засідання розширеної виїзної методичної ради за участі методичних працівників Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді спільно з педагогічними працівниками комунального закладу «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді»

Дата проведення: 19 квітня 2017 р.

ПРОТОКОЛ №

засідання розширеної виїзної методичної ради за участі методичних працівників Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді спільно з педагогічними працівниками комунального закладу «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді»

Присутні: **Вербицький Володимир Валентинович**, директор Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, доктор педагогічних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти України; **Шатна Лідія Францівна**, заступник начальника управління освіти, науки, молоді та спорту Кіровоградської обласної державної адміністрації; **Калініченко Надія Андріївна**, завідувач кафедри біології та методики її викладання Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, професор, доктор педагогічних наук, заслужений учитель України; **Тараненко Вікторія Іванівна**, заступник директора з навчально-методичної роботи Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді; **Пінчук Микола Олександрович**, завідувач відділу аграрних досліджень Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді; **Драган Ольга Анатоліївна**, завідувач відділу методичної роботи Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді; **Комендантов Володимир Федорович**, завідувач відділом біології Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді; **Міцай Юлія Віталіївна**, завідувач науково-методичної лабораторії виховної роботи і формування культури здоров'я комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»; **Медведєва Ольга Володимирівна**, завідувача кафедри екології та охорони навколишнього середовища Центральноукраїнського національного технічного університету, кандидат біологічних наук, доцент; **Бармак Ірина Миколаївна**, кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри корекційної освіти та здоров'я людини Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка; **Данилов Сергій Олександрович**, головний спеціаліст відділу дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти та виховної роботи управління освіти, науки, молоді та спорту Кіровоградської обласної державної адміністрації; **Пляка Сергій Миколайович**, методист науково-методичної лабораторії виховної роботи і формування культури здоров'я комунального закладу «Кіровоградський

обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»; **Меркун Надія Іванівна**, директор станції юних натуралістів Світловодської міської ради; **Федорова Альона Юрївна**, завідувача станцією юних натуралістів Торговицького навчально-виховного об'єднання Новоархангельської районної ради) та педагогічний колектив комунального закладу «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді»

Тема методичної ради: «Модернізація змісту біолого-екологічної освіти: в пошуках оптимальних моделей»

Порядок денний

Позашкільна освіта в умовах децентралізації: регіональний аспект.

Модернізація змісту біолого-екологічної освіти: в пошуках оптимальних моделей.

Про створення та забезпечення функціонування освітньої структури Кіровоградської області в умовах децентралізації.

Напрями позашкільної освіти в комунальному закладі «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості».

Різне.

СЛУХАЛИ:

Коваленко С.П., перший заступник голови Кіровоградської обласної державної адміністрації виступив з доповіддю *”Позашкільна освіта в умовах децентралізації: регіональний аспект”*, в якій зазначив, що головним завданням влади є забезпечення умов для розвитку галузі освіти, надання якісних послуг з дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти.

За результатами моніторингу соціально-економічного розвитку регіонів за 2016 рік Кіровоградська область займає 4 рейтингове місце з показником 82,4% по охопленню позашкільною освітою дітей від загальної кількості дітей шкільного віку. У 2017 році цей показник зріс на 2 % і становить 84,3%, що значно покращить рейтингове місце області серед інших областей України.

Станом на 19 квітня 2017 року у галузі освіти функціонує 70 позашкільних навчальних закладів, які відвідує більше 55 тис. дітей шкільного віку (61,9%). Крім того, 12,6 тис. дітей (14,1%) удосконалюють свою фізичну майстерність у 38 дитячо-юнацьких спортивних школах, 7,4 тис. дітей (8,3%) розвивають творчі здібності у 46 початкових мистецьких навчальних закладах галузі культури.

З метою поліпшення умов роботи у 2016 році на капітальні ремонти обласних позашкільних навчальних закладів було виділено 4,2 млн. грн., з них комунальним закладом «Кіровоградський обласний центр еколого-

натуралістичної творчості учнівської молоді» використано 1366,4 тис. грн, у тому числі: з державного бюджету - 1310 тис. грн, з обласного бюджету — 56,47 тис. грн.

У 2017 році буде додатково виділено більше 1 млн. грн. на благоустрій території закладу.

Першим дорученням голови обласної державної адміністрації у цьому році головам райдержадміністрацій, рекомендовано головам міських рад винести на розгляд місцевих рад питання підняття на два тарифних розряди педагогічним працівникам навчальних закладів, які фінансуються з місцевих бюджетів не з 01 вересня, а з 01 січня 2017 року. І такі рішення прийняті усіма місцевими радами. Рішенням обласної ради підвищені тарифні розряди педагогам позашкільних навчальних закладів обласного підпорядкування.

Вищезазначене свідчить, що позашкільна освіта є одним із пріоритетних напрямків обласної державної адміністрації.

СЛУХАЛИ:

Вербицький В.В., директор Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді доктор педагогічних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти, в доповіді *«Модернізація змісту біолого-екологічної освіти: в пошуках оптимальних моделей»* зазначив, що система позашкільної еколого-біологічної освіти є одним з унікальних досягнень української освіти, центром підготовки молоді до ринкових і демократичних перетворень, здатної жити і творити в інформаційному суспільстві, глобальному світовому середовищі, бути громадянином світу й водночас відданим патріотом української держави, речником національних інтересів. Позашкільна освіта реалізується протягом життя, стає для молоді людини смисловим соціокультурним стержнем, ключовою характеристикою якого є пізнання через творчість, гру, працю, дослідницьку діяльність. Сучасній системі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку задається новий вектор розвитку. Державна політика в сфері позашкільної освіти спрямована на усвідомлення ціннісного статусу позашкільної освіти як унікальної і конкурентоздатної соціальної практики нарощування мотиваційного потенціалу особистості та інноваційного потенціалу суспільства.

Позашкільна освіта еколого-натуралістичного напрямку створює можливості для оволодіння дітьми та молоддю новими, специфічними знаннями, сприяє розвитку здібностей і самореалізації, формуванню екологічної культури. До того ж, крім професійної орієнтації молоді, створюються умови для наукового, творчого підходу до розв'язання проблем. У зв'язку із зростаючою роллю біології у вирішенні гуманістичних і соціокультурних завдань пріоритет надається соціальному вихованню і залученню дітей та молоді до конкретних заходів з оздоровлення довкілля.

Еколого-натуралістичний напрям позашкільної освіти реалізується у центрах еколого-натуралістичної творчості, станціях юних натуралістів, натуралістичних відділах Будинків школярів, Палацах дитячої та юнацької творчості, в гуртках, секціях, клубах та інших творчих учнівських об'єднаннях

на базі загальноосвітніх навчальних закладів, клубах та об'єднаннях за місцем проживання тощо.

У системі Міністерства освіти і науки сьогодні діють **130** еколого-натуралістичних центри (станції юних натуралістів), 5 філій, 3 дитячих ботанічних сади, організована робота у профільних відділах палаців та будинків творчості дітей та юнацтва, працюють 5, 3 тис. гуртків та інших творчих об'єднань. Координує їх роботу Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Міністерства освіти і науки України.

Розвиток системи позашкільної освіти набув помітної позитивної динаміки завдяки розробці і реалізації нормативно-правової бази позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку. Міністерством юстиції України зареєстровано 23 Положення про проведення Всеукраїнських масових заходів з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку.

Чинна нормативно-правова база дозволила залучити до участі у Всеукраїнських масових заходах екологічного, природоохоронного і дослідницького характеру тільки протягом 2016 року близько 148 754 учнів.

СЛУХАЛИ:

Шатну Л.Ф., заступник начальника управління освіти, науки, молоді та спорту Кіровоградської обласної державної адміністрації;

— *про створення та забезпечення функціонування освітньої структури Кіровоградської області в умовах децентралізації:*

В області у сфері освіти надають послуги 514 дошкільних, 458 загальноосвітніх, 67 позашкільних, 24 професійно-технічних та 33 вищих навчальних закладів.

Протягом 2016 року в області активно проводилася робота із реформування освіти.

У 2016 році кількість позашкільних навчальних закладів зросла з 65 (2015 рік) до 67 (2016 рік), завдяки створенню позашкільних навчальних закладів у Маловисківській та Бобринецькій об'єднаних територіальних громадах, які відвідувало більше 50 тис. дітей шкільного віку (58,9%). Крім того, 12,5 тис. дітей (14,1%) удосконалювало свою фізичну майстерність у 38 дитячо-юнацьких спортивних школах, 7,4 тис. дітей (8,4%) розвивали творчі здібності у 46 початкових мистецьких навчальних закладах галузі культури.

За результатами моніторингу соціально-економічного розвитку регіонів за 2015 рік Кіровоградська область займає 4 рейтингове місце з показником 82,4% по охопленню позашкільною освітою дітей від загальної кількості дітей шкільного віку. У 2014 році цей показник становив 82,8 і область займала 6 рейтингове місце серед інших областей України.

Протягом 2016 року на території області проведено 4 заходи Всеукраїнського рівня з позашкільної освіти. Разом з тим проведено та більше 100 масових заходів обласного рівня, в яких взяло участь близько 90 тисяч учнів.

Основні проблеми

1. Низький рівень надання якості освітніх послуг у сільській місцевості.

2. Недостатній рівень охоплення учнів старших класів профільним навчанням (лише 7% учнів старших класів).

3. Низький рівень впровадження інклюзивної освіти.

Завдання на 2017 рік

1. Продовження роботи щодо створення опорних шкіл та їх філій.

2. Організація регулярного підвезення дітей та педагогічних працівників до опорних навчальних закладів.

3. Поліпшення матеріально-технічної бази опорних навчальних закладів.

4. Забезпечення фахового викладання предметів у загальноосвітніх навчальних закладах.

5. Посилення процесу впровадження профільного навчання для учнів старших класів.

6. Створення умов для організації інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами.

7. Забезпечення достатнього фінансового ресурсу для організації харчування учнів навчальних закладів.

Своєчасне та в повному обсязі виконання запланованих заходів значно поліпшить умови для здійснення навчально-виховного процесу у навчальних закладах області та підвищить якість освіти.

СЛУХАЛИ:

Поркуян О.В., директор комунального закладу «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді»;

— *про напрями позашкільної освіти в комунальному закладі «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості»:*

У сучасних умовах позашкільні заклади еколого-натуралістичного профілю забезпечують досягнення вихованцями таких практичних компетенцій як формування вмій і навичок розв'язання екологічних проблем, раціонального природокористування, формування патріотичних та морально-правових якостей у спілкуванні з природою, подолання споживацького відношення до навколишнього середовища. Саме ці завдання вирішують позашкільні навчальні заклади еколого-натуралістичного спрямування Кіровоградської області відповідно до основних пріоритетних напрямів державної політики в галузі освіти, визначених Міністерством освіти і науки України.

Позашкільна освіта в комунальному закладі «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості» здійснюється за напрямками: еколого-природоохоронний; дослідно-експериментальний; профорієнтаційний та реабілітаційно-оздоровчий.

Головним завданням, яке ставлять перед собою педагогічні працівники обласного центру, працюючи в **еколого-природоохоронному напрямку**, є виховання молодого покоління, здатного гармонійно співіснувати з природою, раціонально використовувати і відтворювати її багатства, психологічно готового оберігати природу.

Реалізація цього завдання досягається залученням учнівської молоді до оздоровлення довкілля, участі у Всеукраїнських та регіональних масових заходах.

Залучення учнівської молоді до дослідницької роботи – найбільш ефективний засіб навчання і виховання, формування наукового мислення, а тому **дослідно-експериментальний** напрям є важливим в діяльності обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді. У гуртках та творчих об'єднаннях школярів цього напрямку створюються умови для інтелектуального розвитку особистості. Система роботи в таких гуртках дає можливість вихованцям спілкуватися з науковцями, проводити свої дослідження на їх базі та за участі наукових працівників.

Науковий рівень дослідницько-експериментальних робіт, які школярі виконують в рамках Всеукраїнських конкурсів, проектів, міжнародних освітніх програм забезпечується кафедрами вищих навчальних закладів регіону: біології, географії, хімії Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка та кафедрою екології Центральноукраїнського національного технічного університету.

Головним завданням **профорієнтаційного напрямку** педагогічний колектив обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді вбачає у формуванні готовності учнівської молоді до трудової діяльності в сучасних умовах. Корисні перетворення, які відбуваються у всіх сферах суспільного життя, перехід до нових форм господарювання спонукають до відновлення діяльності УВБ, аграрних та інших форм учнівських трудових об'єднань, робота в яких сприяє вихованню свідомого ставлення до праці та вибору майбутньої професії.

Реалізація завдань профорієнтаційного напрямку відбувається також шляхом організації роботи учнівських лісництв, кількість яких за останні роки збільшилась з 19 до 38.

Не менш важливим в нашій діяльності є **реабілітаційно-оздоровчий** напрям.

Виховання свідомого ставлення до свого здоров'я, як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, зміцнення фізичного та психічного здоров'я дитини є головним завданням в діяльності нашого центру, реалізація якого досягається шляхом системної роботи в гуртках «Валеологія» та організації оздоровлення дітей в профільних та з денним перебуванням таборах.

Реалії сьогодення визначили пріоритетні напрями роботи з патріотичного виховання дітей та молоді. У нашому закладі розроблено та підготовлено комплекс заходів із національно - патріотичного виховання учнівської молоді. Заходи побудовані таким чином, щоб кожна дитина відчувала себе причетною до долі України, відчувала відповідальність за розбудову її майбутнього.

УХВАЛИЛИ:

За підсумками роботи учасники розширеної виїзної методичної ради прийняли рішення:

1. Рекомендувати керівникам органів управління освітою райдержадміністрацій, міських рад, об'єднаних територіальних громад:

1) зберегти, розширити мережу та не допустити злиття, закриття профільних

закладів та гуртків на базі багатoproфільних позашкільних навчальних закладів області;

- 2) поліпшити матеріально-технічну базу профільних позашкільних навчальних закладів;
- 3) покращувати матеріальну базу навчально-дослідних земельних ділянок, зокрема здійснювати технічну (засоби малої механізації, крапельний полив) і технологічну модернізацію;
- 4) надавати фінансову можливість позашкільним навчальним закладам відновити функціонування теплиць та організувати в них роботу;
- 5) збільшити години гурткової роботи еколого-натуралістичного напрямку.

2. *Рекомендувати директорам профільних та багатoproфільних позашкільних навчальних закладів області:*

- 1) організувати кадрове забезпечення закладу фаховими спеціалістами;
- 2) розширити профільність гуртків еколого-натуралістичного спрямування: біологічного, квітково-декоративного;
- 3) розвивати профільне та допрофесійне навчання шляхом створення спеціалізованих гуртків сільськогосподарського профілю;
- 4) активізувати роботу вихованців гуртків еколого-натуралістичного спрямування щодо участі у обласних та всеукраїнських заходах.

3. *Рекомендувати директору комунального закладу «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Поркуяну О.В.:*

1) здійснювати координаційно-методичну роботу з педагогічними працівниками позашкільних навчальних закладів області;

2) активізувати співпрацю з науковими установами та засобами масової інформації.

4. *Рекомендувати керівника гуртків еколого-натуралістичного профілю:*

1) забезпечувати рівний доступ до якісної позашкільної освіти;

2) активізувати залучення учнів середньої, старшої школи та студентської молоді до гурткової роботи еколого-натуралістичного напрямку.

Голова методичної ради

В. В. Вербицький

Секретар методичної ради

О. А. Драган

Виконавець Нестюк Г.О.